

Ольга Ванданова

**Һәмээхэн нойrhoo
Һэрижэ**

Ольга Ванданова

***Һэмээхэн нойргоо
Һэрижэ***

Закаменск , 2006

Ванданова О.Д.
Нэмээхэн нойрноо нэрижэ: шүлэгүүдэй
согсолбори. – Закаменск: «Закаменская РЦИБС»,
2006. – 38 с.

Закаменская РЦИБС, 2006

Намтарайнь дээжэ

Хада уулануудаар хүрээлэгдэһэн, хүн зоной дура буляаһан Бүргэ нютагта 1940 ондо Ольга Данзановна Ванданова түрэхэн намтартай. Найматай болоод, үетэн нүхэдһөөнь хойнтоһондоо аягүйрхэжэ байгаад, Оля басаган һургуулида ороһон байна. 1958 ондо Оля Сахирай дунда һургуули амжалтатайгаар дүүргэжэ, залуухан хаһадаа наһанайнгаа үргэн замда гараһан юм. Эрхим комсомол байжа, саашань һуралсалаа үргэлжэлүүлэнгүй Хасуртада хонишоной хүнгэн бэшэ ажалые даажа абаад, наһанайнгаа намтар саашань ябуулаа. Жэлһээ үлүү хонишоноор хүдэлөөд, Захааминай аймаг дотор соёлой һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй ехэ хэрэгтэй байһан ушарһаа, Хяагтын соёлой училищида һурахаяа зорёо. Тиин театральна таһагыень Улаан-Удэ хотодо дүүргээ. Ольга Данзановнагай Улаан-Удэ хотодо һуража байха үедэ училищиин директорээр ехэ хүндэтэй, ажалдаа бэрхэ А.М. Герштейн хүдэлжэ байгаа. Удаань, ехэ хүндэтэй багшань Соёлой министрэй орлогшоор томилогдоһон байна. Оюутан ябаха үедөө СССР-эй арадай артист Г.Ц. Цыденжаповай шабинь ябаха золтой байба, Сэлэнгын аймагта практика гаража байха үедөө СССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Галсановтай хамта хүдэлөө.

1961 ондо соёлой училищи дүүргээд, тоонто нютаг Бургынгоо соёлой байшангай директорээр табигдаа. Хоёр жэлэй туршада нютагайнгаа соёлдо ехэ амжалтатайгаар хүдэлөөд, сэрэгэй албанда мордоо. Хорёодхон наһандаа ямаршье сэрэгэй техникэ хараагүй басаган ракетнэ сэрэгтэ эльгээгдэжэ, 2-дохи шатын связист-радистаар ябаа. Албаяа хаажа, 1965 ондо Хамнин соёлой байшангай директорээр, совхоздоо комсомолой секретаряар ехэ бэрхээр ажаллажа, эрхим

мэргэжэлтэн боложо шадаа. Ажалайнь намтар Хамниин соелой байшанда, номой санда үргэлжэлхэн түүхэтэй. Хамниин номой санда наһанайнгаа амаралтада гаратараа ажаллаа. Наһанайнгаа нангин Фёдор нүхэртээ дүрбэн үхибүүдые хүл дээрэнь табижа, гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүргэжэ, табан ашанараараа омогорхон, эбтэй зетэй Хамни нютагта ажаһууна.

Светлана Логинова.

Зүүдэнэйм дээжэ

Зүүдэн соогоо оло дахин
Зугаалан ханданаб Пушкиндэ
Заабари нуран, доро дохин
Зүдхэн дүтэлнэб поэдтэ.

Ошон мэтэ нюдэдынэ энеэбхилнэ
Одоол зосоом наран гарастана
Ород арадай бэрхэ хүбүүн
Обеорон намайе байстана.

Дүтэлэн намда аргаахан ерэжэ
Духыем барин шэртэн харана
«Дуугаа дуулажа, шүлэгөө бэшэжэ
Домог зугаатай ябаарай» гэнэ.

Холодон саашаа болоходонь
Хойноһоонь мүргэнэб Пушкиндэ
Халуун духаяа барижа
Хэлэгүйдэл зогсоном тэндээ.

Гэнтэ һэгээ орожо
Гэртээ гүйжэ ерэнэб
Гэгээн Пушкиниие хаража
Гэрэл бадарна зосоом.

Баясан зугаалнаб үхибүүдтээ
Багша Пушкинтэй уулзаһанаа
Баярай найр мэтээр
Бадарна зосоомни зула.

Һэмээхэн нойроон һэрижэ
Һанан зүүдээ энеэбхилбэб
Хайшан гэжэ зүрхэлжэ
Хөөрэлдэхэнөө Пушкинтэй.

Хаанаһаа бии болоһон
Харата муухай Дантес
Хамаг зоной зүрхые

Хадхан алааб шолмос.

Агуухэ Пушкинэй

Аймшагтай сэнтэй шүлэгүүдынъ

Аман соогоо шэбшэжэ

Абажа ядадагбди зүрхэндөө.

НЮМАГАЎ

МАГМААН

Түүрээнэб Хамниингаа түүхые

Урданай урда сагта
Урин сагай дулаанда
Шабартын горхоной
Шалбааг байха үедэ
һаруул уһатай үнилгын
һая урадажа эхилхэдэ
Үнилгэ, Шабарта, Хасууртайгаар
Үлинсэг, хулинсаг таабайнартай
Үндэһөө табижа эхилһэн юм.

Агнуури хэжэ хоолложо
Арһыень элдэжэ үмэдэжэ
Адуу малаа үүдхэжэ
Амидаржа ябаһан угтай юм.

Зундаа малаа ногоондо
Залажа таргалуулжа ябадаг һэн.
Үбэл хагданда бэлшээжэ
Үргэлжэ харюулжа байдаг һэн.

Обоо тахилнууд олон даа:
Оросо, Мандал, Хайлааста,
Баян Улаан, Таалагта,
Бурьял, Талата, Мэхээртэ.

Зунай дулаан сагта
Зугаалан обоогоо тахижа,
Намарай һэрюун үедэ
Найрлан хангайдаа мүргэдэг һэн.

Долоон зуугаад жэлэй эхээр
Дуулдаба ехэ һонин
Хамниин уһанай эрьедэ
Холын Калуга нютагһаа
Хореод гаран айл

Хүрэжэ ерэбэ гэлсэбэ.
Хоер жэл үнгэрбэ
һуурияа һэлгэбэ ородууд
һэлгэһэн һууринь мүн
Хамни нэрэтэй болобо.

Викулин, Жаркой, Поповтэн,
Бутин, Яньков, Назимовтэн
Иимэ обогтой ородууд
Эгээн түрүүн ерэхэн ха.

Орожо ерэбэ буряадтаа
Ород нүхэрынь «Таладаа»
Бэе бээдээ туһалжа
Бата нүхэд болохоео

Хандан хэлэбэ ородынь
Хүндэтэ нүхэр «таладаа»
«Холын Калуга нюотагһаа
Хүрэжэ ерээбди, бидэнэр
Нэгэ бэхээр бэхэлжэ
Нэгэдэн сугтаа ажал хэээ».

Бууза, замбаа, аарсаар
Буряад хүндэлбэ ородоо
Хартаабха, квас, саахарынь
Хүлээн абаба буряадын.

Олон жэлнүүд үнгэрбэ
Ород буряад хоер
Аха дүү шэнги
Аятай, эбтэй жаргаба.

Хаанта засагай захиралтаар
Харуул табиха болобо
Хасаг угтан боложо
Хамниин харуул тогтобо.

Гоохон сэбэр буряад
Гүльмэр дангина хүүхэн
Гэнтэ дурлаба хасагта
Габшагай шамбай хүбүүндэ.

Ород нүхэрынь буряадтаа
Орожо ерэбэ таладаа
Хэлсэжэ хадагаа барижа
Худа урагууд болобо.

Хасаг хүбүүн дангинаая
Хоер гараа дэлгэжэ
Хайрлан таалан угтажа
Хэтэдээ хореондоо абаашаа һэн.

Айл аймагаараа хамта
Ажалаа сугтаа эрхилжэ
Анда нүхэд болобод
Амархые мэдэнгүй хүдэлбэд.

Хатуу саг ерэбэ
Хубисхал боложо захалба
Хоер тээшээ һалажа
Хабаадалсаба эндэ хасагууд.

Баяшуул Хамни нюотагтам
Байгаал үгы юм юрэн
Лаблан хэлэбэл дунда зэргын
Ламуухинтэн айл һууһан ха.

Дунда зэргын ажалшад
Дуган, дасанарай ламанар
Тугдажа түрилгэндэ ябабад
Түрмэ сүлэлгэндэ ошобод.

Манай таабай, төөбинэр
Мүн эсэгэ, эжынэрнэй
Олон зон хосороо һэн
Одоол зобожо туляад юм.

Хүн зон ойлгобо гүй
Хүсэд ухаандань оробогүй
Арадай дайсад гүүлэжэ
Али хэзээдээ болоод юм.

Үлэнэн зон тиибэшье
Үсэд хүдэлжэ эхилбэд
Совет засагыг шэнээр
Сугтаа эрхилжэ захалбад.

Хүтэ нойтоор, хооһоор
Хэдышье тулижа ябаа һаа
Шэнэ совет гүрэниие
Шадалаараа байгуулалсэбэ.

Нэгэ заахан сагнэй
Нилээдгүй дээрэ болобо
Нюргаа заахан тэниилгэхэдэнь
Бузар муухай дайн
Баһа боложо эхилбэ.

Хайрата муухай фашистэнэр
Халдажа добтолбо гүрэндэмнай
Таабай, эсэгэ, аханарнай
Тэдэ муухай дайсартай
Тэмсэхээ мордод.

Табан жэлэй турша соо
Тэдэ хархис фашистэнэрые
Тэдхэнгүй даража шадаал даа
Тэхэрижэ бултадаа ерээгүйл даа.

Дайнай дүлэн дахин
Дэлхэй дээрэ юрэн

Болохо еногүй гэжэ
Булта хэлэхэ еһотойбди.

Буряд ород гэлтэгүй
Булта Хамнидаа дуратайбди
Хоер зуугаад жэлнүүд соо
Хододоо эбтэй һуугаабди
Хойшодоо саашадаа жаргалантай
Хүхижэ һуухамнай болтогой.

«Уран Дүшэ» Хамнида

Захааминай зохеолшод
Заларжа Хамнидамнай буубалта
Зорижо мандаа ерэнхэндэтнай
Зохеон шүлэгөө уншахам.

Заншал, гурим, еһоео
Зугаалан хурган ябадаг
Захааминай зугаатай зохеолшон
Зандаал үбгэрөөгүй харагдадаг.

Зүһэ бүриин шэрэнүүдээр
Зурагаа зуража бэлэглэдэг
Наһатай болооб гэдэггүй
Найданов Цыбикжап таабаймнай

Түрэ, хурим, найрта
Түрүү худа болодог
Түүрээн уряанайхияа хөөрэдэг
Тандаа мэдээжэ Найданов

Комсомолой ударьдагша байхадань
Хоюулаа Володитой хүдэлөөбди
Соелой таһагые даахадань
Сугтаа баһа ябаабди.
Шог зугаа элбэгтэй

Шадалтай бэрхэ золиг даа
Домог үльгэрөөр зугаалаха
Данжалов Володя нүхэр даа.

Михайловка нютагһаа угтай
Манай Бүргын хүрьгэн юм
Уг изагуураа дурдажа
Удхалан бэшэжэ ябадаг.

Шүлэг, зохеолнуудаа гоеор
Шуумайн зохеоно үнинэй
Шэнэ номоо хэблэнэн
Шойдон Базарович алдартай.

Захааминайнгаа зохеолшодые

Залан хүндэлэн ябадаг

Сэбэр сэгсэ бэетэй

Сэсэн Сэнгэ гэлсэнэт.

«Уран Дүшэээ» үргэжэ

Урагшаа дүүлин ябаарайт

Үхибүүд ашанараа хургажа

Урматай зоригтой нуугаарайт.

Бургын эхин

Байса уулын хормойдо
Балшар наһанайм тоонто
Бэлээн һалхяар эльбүүлдэг
Бургын эхин оршодог.

Ургы сэсэг түүжэ
Урдаһаан эжыдээ һарбайжа,
Бадма ленхобо, таба сага
Бурхандаа барижа үргэдэг һэм.

Томохон түйсэ дүүргэхээ
Түүжэ зэдэгэнэ яарадаг һэм
Таабайдаа жэмэсээ барюулжа
Таалахыень намайгаа хүлээдэг һэм.

Эжыгым нэрэ үгтэһэн
Эгээл гое хотогорхон
«Сэпэйн жалга» гүүлһэн
Сэлээн зоноороо нэрлэгдэһэн.

Зунай үглөөгүүр үхэрөө
Залажа «Хүрээтэдэ» ошоходоо
Улааганай түүжэ асархадаа
Үдэ болотор ябадаг һэм.

«Үхэрһөөн үлүү бэлшэнэш» гээд
Үгэлжэ эжым хэлэдэг һэн
Хашарангүй үшөө суглуулхаяа
Халяар, нэрһэндэ ябашадаг һэм.

Бургын эхинэй үхибүүд
Булта минии сасуутан
Байса хангайдаа мүргэжэ
Булта эбтэй ябаабди.

Бургын эхин нютагни
Балшар наһанайм тоонто,
Булта минии нүхэдни
Баярые хүргэнэб тандаа.

Захааминдаа дуратайб

Захааминай аймагай 75 жэлэй ойдо

Зэлэ татаһан голнуудтай

Заяатайхан нюотагтайб.

Зэдын уһан худалтай

Захааминдаа дуратайб.

Далан табанайнгаа оёе

Дабажа гарабаш, Захаамин.

Дахин зуудахи жэлые

Дэбшэн угтаарай, тарган.

Гэсэр, дангина үхибүүдшни

Гэмгүй шамайгаа үргэг лэ,

Чингис хаанай шэдиие

Шэнгээн бэендээ ябаг лэ.

Булган, үнэгэн, хэрмэн,

Бэшэ олон ангууд,

Баһа һамар, жэмэсүүд.

Байгаалидамнай элбэгүүд

Хамни, Харсаа, Үлэгшэн

Хартаабха, таряа ургуулна,

Санага, Далахай, Енгорбой

Сагаан эдее дэлгэрүүлнэ.

Ерэнэн айлшадые угтажа,

Ехэ хүндэлхэ заншалтайлши,

Ерээдүй хойто сагта

Ербыжэ налайжа байхалши.

Хада, уула, хабсагайнууд

Халхалан байдаг шуурганһаа.

Һэбшээ һалхин үлеэжэ,

Һэрюусүүлдэг зундаа.

Зорюутнаб тандаа

Амаршалга

Захаамингаа библиотекарнуудыг
Захаан амаршалнаб бултыень
Уншагшадаа энэ нохой жэлдэ
Урамшуулан уладаа хүдэлхыень.

Библиотекийн ажал хүндэшэг даа
Будажал саарна байхаш даа
Харин хэлэхэ, ябахандаа
Ходол сүлөөгүй байгдагша.

Хэрэгтэй ажалаа ходо
Хэхэ арга олдодоггүй
Эндэхээш тэндэхээш шамайе
Эгээл заража эхилдэг.

Аргыень оложо таанар
Ажалаа хэжэ үрдигты
Антонина Гомбоевна шэнги
Аймшагтай бэрхэ гүүлээрэйт.

Буряад оронойнгоо хүндэтэ
Библиотекарнууд болоһон
Елена, Агафья, Антонида
Ехэл бэрхэ хүдэлмэришэд һэн

Сэбэр найхан шарайтай
Сэсэн ухаа бодолтой
Мэлымнай Валя
Мүнөөшье хүдэлһөөр.

Эдэ нүхэдөө дурадажа
Эльгэ зүрхэнһөөн амаршалнаб
Энхэ элүүр ябахыень
Эгээл мүнөө үрэлнэб.

Үргэлжэ шалижа ябагша
Үшөө шангаар хөөрэгшэ

Булта танингаа амаршалагша
Ванданова Олитнайб.

Дайнай Үеын эжынэртэ

Дүүнэр, үхибүүд, ашанарнай
Дайн дажарай үнэрые
Абаха еногүй гэжэ
Ахатан найдажа ябадаг хэн.
Үглөөдөө бодоод дээжэээ

Үргэжэ хүгэдэжэ байдаг хэн.
Хэдыш тиигэжэ хүгэдөөшье хаань
Хархис муухай фашистэнэр
Гэнтэ баруун тээһээмнэй
Гүрэндэмнэй добтолоол даа
Хара муухай аашаараа
Халдажа манда ороо хэн.

Эрэшүүл бүгэдэ түхээржэ
Эмээлтэй мориндоо мордобод
Тэдэ шолмос дайсадтай
Тэмсэхэээ ошобод,
Төөби, эжы, эгэшэнэрнэй
Таалаад тэдэнээ үлэбэд.

Табан жэлэй турша соо
Тулижашье маниигаа үргөө хэн
Эрэшүүлэйнгээ хэдэг ажалые
Эхэнэр бүгэдэ абалсажа
Эсэжэ сусажа ябаа хаа
Эрьежэ гэдэргээ таталдаагүй.

Еоложо эсээбди гэхыень
Юрэдөөл улад дуулагүй юм
Бээе таһа барижа
Бурханда мүргэн хүгэдэжэ
Маани уншажа ябадагууд хэн
Мэндэ эрэшүүлнэй бусаһай гээд.

Түгэсүүлэй узуурта мааниигаа
Табижархеод таряагаа хадажа,

Үнеэгээ хаахаяа ошоходоо,
Үлгэдэмнэй орхидог хэн
Үдэшэлэн бусажа ерэхэдэнь
Үлгэдөө хэбтээбди энеэбхилэн

Мандаа абамнай дайнаан
Мэнэ бусажа ерэхэ,
Хүүхэм заахан хүлээгээрэй гээд
Хурхиран бүхөөр унташаха
Таалан маниигаа тэбэрээд
Тэндээ нойрсон хэбтэшэдэг хэн

Таряа, колос суглуулжа
Тэбинэ, мэхээр малтажа
Төөби, эжынэртээ туһалжа
Хулганайн зоори оложо
Хаһаараа туһалха һанаатай
Хойноһоонь дахан ябаабди

Гэнтэ баруун тээһэймнай
Гэрэл наран гарашаба
Дайн дуудаба гэжэ
Доһео хүрэжэ ерэбэ.

Эрэшүүл бүгэдэ дайнаан
Эрьежэ булта бусаагүйл
һая болтор эжымни
Хүлээдэг хэн абымни.

«Магад пленһээ табигдажа
Мандаа бусажа ерэхэ гү?»
Эжымни оорыгоо мэхэлэн
Эльбэн толгойем хоорэдэг хэн.

Дууша хүбүүн

Артем Ринчиновэй дурасхаалда

Үлэнтэ нютагһаа гарбалтай

Үлүү бэрхэ хүбүүн

Ажалша шуумар шадалтай

Артем Ринчинов суутай һэн

Бэрхэ хүн ходо

Богони наһатай байдаг гэжэ

Буряад зомной юрэн

Буруу хэлсэдэг бэшэл ха.

Манайнгаа дунда мүнөө

Маягтай хүхижэ, дуулажа

Наада гаргажа ябахал аад

Наһа баран гээгдэһэн юм.

Аргагүй болоо тухала гэжэ

Артемдэ хандажа хэлэхэдэ

Арсаан гэжэ байхагүй

Абаһаар гүйлгэжэ ерэдэг һэн.

Хамниин манай концертэтэй

Хаа хаанагүй ябаа юм.

Зэдэ, Сэлэнгын нютагуудаар

Зугаа наада харуулаабди.

Ага, Эрхүү нютагуудаар

Аха, Түнхэн аймагуудаар

Монголшье орожо дуулажа

Мүн Захаaminaa суурхуулаал даа.

«Алтан гургалдайн» конкурсэдэ

Абаһаар түрүүн эхилжэ

Дипломат тэндэ боложо

Дээшээ дэбжэжэ эхилһэн юм.

Гургалдай шэнги гургуулжа

Гэмгүй бэрхэ дуушан

Жэргэмэл шэнги жэрьежэ

Жэгтэй найхан дуунуудаа

Хаа хаанагүй дуулажа
Хамаг зоние хүхеежэ
Буряд орондоо суурхажа
Бэрхэ дуушан болоһон юм.

Нэрыень нэрлэхэтэй адли
Нэрьемэ альга ташалга
Аадар шэнги адхаржа
Арад зоние баярлуулдаг һэн.

Хонидоо харюулжа ябахадаа
Хонгео найхан дуунуудынь
Хада уулаар сууряатан
Хүнүүд зогсон шагнадаг һэн

Соелой байшанда директорээр
Саг зуура хүдэлхэдөө
Заахан нютаг Үлэнтэ
Зэргэдэ орожо эхилһэн юм.

Хүгжэмэй багша боложо
Хүүгэдтэ заажа байхадаа
Мүн баһа магтуулжа
Манай Артем гүүлээ юм.

Залуу, заахан үхибүүдээ
Зондоо мэдээжэ болохыень
Зааханһаан эхилжэ һургагты гэжэ
Захижа манда хэлэгшэ һэн.

Аха эгэшэнэрэй үгые
Анхаран абадаг бэлэй
Хэлэһэн үгэнүүдынь хадуужа
Хүлээн ябадаг бэлэй.

Ямба ехэтэй болоһон
Яһала бэрхэ дуушан
Шэбшэн байжа һанахадаа
Шүлэгөө дурсан зорюулнаб

Хамни нютагаа магтанам

Тэг дунда Захааминай
Тобойн оршодог Хамнимнай
Табан голнууд нютагыем
Тойроод хахижа байһандал.

Бугаригтын аршаанһаа
Баялигнай бурьялдаг
Оросо Хайрханһаа наашаа
Олон малнууд бэлшэдэг.

Талата, Уһатын голнуудаар
Таряан долгилон ургадаг
Таабай, төөбиин үрезлээр
Таатай зомной һуудаг.

Бааатар хүбүүд, гоохон басагад
Баялигаа дэбжүүлнэ,
Баабай эжын һургаалаар
Баясан хүхижэ хүдэлнэ.

Уһанай хоер эрьедэ
Олон жэмэс ургана
Эдэ ургамал бэендэ
Эм боложо туһална

Оросо Хайрхан, Баян Улан
Олон обоонууд тойродог.
Ород, буряад гэлтэгүй
Ошожо мүргэжэ байдаг.

Дэбжэн оодоо ургана
Дүүнэр, үхибүүд ашанар,
Эдээндээ жаргалай эхиие
Эдлэжэ һуухыень хүсэнэб.

Дуун: «Нүхэртөө»

Үнилгын харуул горхомни
Үргэн зэдэдээ бурьялаа
Улан эрээн зүрхэмни
Үелһэн гансадаа тэмэлзээ.

Шабартын хүйтэн горхомни
Шангахан Зэдэдээ шуумайнхай
Шуһан улаан зүрхэмни
Шэнилһэн гансадаа дүүлинхэй.

Эгэшээ дурасанам

Эжынгээ һүүлдэ намайгаа
Эрхэлүүлэн ябаа һэн эгэшэмни,
Эгээл мүнөө һанахадаа
Эльгэ зүрхэм уярдаг.

ӨӨрөө эжыш болоош һаа
ӨӨрэгүй заахан үхибүүндэл
Дахаад эгэшээ ябаха
Дурамни ехээр хүрэдэг юм.

Хамаг юумээ эгэшэдээ
Хөөрэн, зугаалан ябадаг һэм
Харин мүнөө тиигэжэ
Хандахаш хүн үгыл даа.

Абамнай дайнда үгышые һаань
Ашата эжынгээ туһаламжаар
Арбан үхибүүдээ бидэ хоер
Адли илгангүй үргөөбди.

Шиимни мүнөө үгылши даа
Шамайгаа һанан уярнаб
Шэхэндэм, зүүдэндэм нэгэдээ
Шэбэнэхэ шэнги болонош.

Далан наһанайнгаа дабаанда
Дүтэлжэ ябааб биишни
Дүүрэн, үхибүүдээ хаража
Дура, зүрхээ хубаалданаб.

Нюдэнһөөм нэгэдээ эзэлүүдгүй
Нелбоһон дуһажа эхилдэг,
Нүгөө түрэлдөө эгэшэмни
Найрлан, зугаалан ябыш даа.

Шадалтайгын шофер болгожо
Бэрхыень багша болгожо
Хаан болохо ашатай
Хатан болохо зээтэй
Хододоо хэтэдээ жаргаарайт.

Үрээлнүүд

1. Жаран наһанайнгаа жаргалые
Жолооень барин үнгэргөөрэйт,
Далан наһанайнгаа дабаае
Дорюун алхажа дабаарайт,
Наян наһандаа баршадгүй
Налайжа хотойжо нуугаарайт,
Ерэн наһан ехэ гэхэдэ
Юрэн бага шэнги
Зуун зургаа хүрэжэ
Журнал, номоо уншажа
Жарган нуухыетнай үрээнэб.
2. Урда ханадатнай
Ургы сэсэг ургаг лэ,
Баруун ханадатнай
Бадма сэсэг бадараг лэ,
Хойто ханадатнай
Хонхо сэсэг һалбараг лэ,
Зүүн ханадатнай
Зэмхэ сэсэг задараг лэ.
3. Байгал далай мэтэ
Гүнзэгы бодолтой ябаарайт.
Саяан уула шэнги
Шобхо бодолтой ябаарайт
Захааминдаа зэргэтэй
Хамни нютагтаа хүндэтэй
Буряад орондоо мэдээжэ
Мэндэ һайхан жаргаарайт.
4. Космонавтэ болохо хүбүүтэй
Балерина болохо басагатай

Амаршалга

Хүүгэдэй сэсэрлигэй 30 жэлэй ойдо

Холоһоо ерэнэн айлшад
Хамни манай нютагаархин
Хүүгэдэй сэсэрлигэй ажалшад
Хөөрхэн жаахан үхибүүд
Халуунаар танийгаа амаршалнам.

Гушан жэлэй ойдо
Гоешон сэсэрлигтээ суглараабди
Түрүүшын иимэ найрые
Түүрэн эхилэн байнабди

Далан хоер ондо
Дэлин үүдээ нээгээ һэн
Инна Хамаева ударьдажа
Эндэ үхибүүдые угтаа һэн

Самаганова Полина
Саашань хэрэгыень ябуулаа
Сенгеевна үргэлжэлэн
Сэсэн бэрхээр ударьдаа.

Бэрхэ олон ажалшад
Багашуулаа үргэжэ эхилбэ
Багша, кочегар, поварнууд
Баһа хүнийн харуулшад.

Валентина Раднаевна багша
Викулентэн: Нина, Рая
Ванданов Федор, Омогтуева
Бадма – Цырен Доржиева
Баһа Соломонида тоодэй
Буянтуева Еши
Улзытуева Гарма
Үшөө дядя Ваня
Булта эндэһэн пенсидэ

Баярлан гаража нуунад.
Хуу бултыень нэрлэбэгүйб
Хулисөөрэйт намай нүхэд
Хул дээрэнь үргэлсэжэ
Хүдэлөөл даа олон улад.

Багашуул өөһэдөө мүнөө
Баабай, эжынэр болонхой
Багша, эмшэ, тракторист
Бухгалтер, повар, юрист
Ветврач, малшан, экономист
Бэшэ олон ажалшад
Булта эндэһээ эхитэй юм.

Хойшодоо сэсэрлигһээ эхилжэ
Хэды олон ажалшад
Суутай нурагтай улад
Суурхуулжа Хамниа ябахаб даа.

Магад герой ажалшад
Мүн генерал, летчигууд
Манай Хамни нютагһаа
Маниигаа баясуулан ябаха бээ.

Арбан жэлэй урда тээ
Аргагүй хүндэшэг үедэ
Бэрхэ ажалша, шадалтай
Бадма Гомбоева сэсэрлигтээ
Болоһон юм хүтэлбэрилэгшэ.

Хүшэр сагта нүхэдтэйгөө
Хүүгэдэй сэсэрлигыг хаалгангүй
Нэгэ дугаар хэлсэжэ
Нюргандаа даажа абабад.

Эдэ ажалшадтаа туһалжа
Эхэ эсэгэнэр эхилбэ

Эдээн, түлээн, огородые
Эблэджэ хэжэ байбад.

Барилга, мала эрхилжэ
Бадма нүхэдтээ хэлсэжэ
Бэрхэтэй сагые дабажа
Багашуулаа урамшан үргэбэ.

Хамни нууриной захиргаан
Хамаг манай нютагаархин
Ажалаа бэрхээр эрхилжэ
Абаһаар хойнонь гарабад.

Сад – сэсэрлиг соогоо
Сугларжа мүнөө үрэнэбди
Саашаа хүнгэн байхыень
Сагай найхан тогтохыень

Үдэр хүниие танингүй
Үшөө амаралтыеш мэдэнгүй
Сухарилтагүй хүдэлһэн
Саадай ажалшадта мэндэ

Багшанар, гэрэй эхэнэрнүүд,
Барилгашад, пенсионернүүд,
Баһа залуушуул, фермернүүд
Булта туһалагшадта мэндэ.

Сад – сэсэрлигтэ хүүгэднэй
Сэсэг мэтэ һалбаржа
Сарюун хүхюун ургахыень
Сээжэ зүрхэнһөө үрээлнэб.

о нашей

коттедже

Ольга Данзановна!

Помните, Вы говорили мне, что не любили
Этот хриплый голос Высоцкого.
А я все включала в библиотеке пластинки
С его замечательными песнями.
Думаю, на этот счет у Вас другое мнение.
Хочу поздравить Вас именно его словами;
Потому что работали мы дружно, по-доброму:
«Чистоту, простоту мы у древних берем,
Саги, сказки- из прошлого тащим-
Потому что добро остается добром-
В прошлом, будущем и настоящем». В. Высоцкий.
Надежда Тимофеевна Шангина.

Ольга Данзановна!

Нас научили Вы книгу любить
С нею работать и с нею дружит
Книгу читать, а не просто листать,
Книжных героев поближе узнать.
В этих героях мы ищем себя,
Книжные строки читаем любя.
Эта любовь появилась от Вас,
Низкий поклон Вам сегодня от нас!

Пожелание

от Ольги Раднаевны Мункуевой

29 апреля 2006 г.

Как во Хамнее в нашем
В Бурятии родной
Творческий вечер
Отмечаем славной женщины одной!
Милая, навеки прекрасная,
Ольга Данзановна прими мое
Искренне глубочайшее поздравление!

Элла Николаевна Ханхалаева.

Благопожелание из бурятской поэзии
Ольге Данзановне!

Пусть помыслы осуществляются,
Желанья исполняются.
Людских судеб верша
                                круговорот,
Да осенит всех счастьем
                                небосвод!
Сокровищница жизни и добра,
Земля да будет на дары
                                щедра!
Пусть в очаге пылает вековой огонь,
зажженный женскою рукой.

*Детская библиотека: Назия Сабировна,
Надежда Тимофеевна,
Цыбик Цыденжаповна.*

Хүндэтэ Ольга Данзановна!
Үнэн зүрхэнһөө һанажа байдаг нүхэрни
Үндэр наһатай болотороо
Үүрэй сайхые угтажа
Үргэн һайхан Хамнидаа
Үри үхибүүдээрээ
Хани нүхэртээ
Үнэр баян жаргажа
Ута удхатай шүлэгүүдээ
Уран гоеор найруулжа
Ута наһа удаан жаргал
Тандаа юрөөгшэ *Елена*

Дамбаева гээшэб.

От всей души желаю Вам семейного счастья,
Благополучия и крепкого здоровья.
Пусть этот год принесет Вам новые идеи,
Творческие замыслы и светлые надежды.
Пусть успех и удача сопутствуют Вам.

Елена Цыреновна Шагдурова.

Уважаемая Ольга Данзаповна!

Много лет я Вас знаю
Как всегда вы неотразимы
На небосклоне библиотечном
Когда- то зажглась Ваша звезда
Так пусть же она не померкнет никогда.
Поднимаю за Вас полный бокал
Наступил Ваш звездный час,
Удачи в делах земных
Чтоб не покидал Вас прекрасный стих.

*С пожеланием Мария Долгоржаповна Мункуева,
Центральная районная библиотека.*

ГАРШАГ

Намтарайнь дээжэ.....	3
Зүүдэрийм дээжэ.....	5
Нютагай магтаал.....	7
<i>Түүрээнэб Хамниингаа түүхые .....</i>	<i>8</i>
<i>«Уран Дүшэ» Хамнида.....</i>	<i>13</i>
<i>Бүргын эхин .....</i>	<i>15</i>
<i>Захааминдаа дуратайб.....</i>	<i>16</i>
Зорюулнаб тандаа.....	17
<i>Амаршалга.....</i>	<i>18</i>
<i>Дайнай үеын ээсытэртэ.....</i>	<i>19</i>
<i>Дууша хүбүүн.....</i>	<i>23</i>
<i>Хамни нютагаа магтанам.....</i>	<i>25</i>
<i>Дуун: «НүхэртӨӨ».....</i>	<i>26</i>
<i>Эгэишээ дурасанам.....</i>	<i>27</i>
<i>Үрээлнүүд.....</i>	<i>29</i>
<i>Амаршалга.....</i>	<i>30</i>
О нашей коллеге.....	33

Ольга Ванданова

**hэмээхэн нойrhoo
hэрижэ**

Шүлэгүүдэй согсолбори

Редактор: Д.Д. Гармаева.
Художник: Ж.В. Банзаракцаева.
Набор: Г-Х. Б. Галсанова.
Верстка: В.А. Яковлева.
Печать: В.А. Яковлева.
Перевод автобиографии: С.Г. Логинова.

671950 г. Закаменск, ул. Ленина, 18
Закаменская РЦИБС
Центральная районная библиотека